

Virserums hembygdsblad 6/18

Läkarproblemen i Virserum

I takt med att Virserum växte som en följd av industrialiseringen blev frågan om en egen läkare i Virserum allt mer angelägen att lösa. Målilla hade fått en provinsialläkare från mitten av 1800-talet och dit var även Virserumsborna hänvisade. Men i början av 1900-talet började provinsialläkaren i Målilla att göra besök i Virserum – första och tredje lördagen varje månad. För detta fick han en kommunal ersättning på 120 kr per år för hyres- och skjutsersättning. Dessutom uppbar han det sedvanliga arvudet av patienterna.

Den första läkare som var bosatt i Virserum blev Axel Johansson från Holsby brunn, som tillträdde sitt arbete 1912 och avlönades då helt med kommunala medel. Ett problem med kommunens åtgärd var att läkaren inte fick tillgodoräkna sig tjänstetiden om han sökte andra tjänster. Detta eftersom läkartjänsten inte inrättats med statligt godkännande.

Axel Johansson stannade kvar i Virserum till 1915 och sedan var tjänsten vakant – det var svårt att rekrytera en efterföljare. Men i och med municipalsamhällets tillkomst 1918 kom frågan att aktualiseras på nytt. Kommunen ville ha en extra provinsialläkare men en sådan tjänst kunde endast inrättas om det var landstinget som begärde det. Ett kommunalt beslut räckte inte. Så någon fast läkare blev det inte den här gången. Efter vissa turer beslutade dock Medicinalstyrelsen 1923 att Virserumsborna skulle få välja mellan om de ville besöka provinsialläkaren i Målilla eller Åseda.

Men från 1925 lyckade man i alla fall lösa läkarfrågan genom att Viktor Arfwidsson tillträdde som municipalläkare. Han var då läkare vid Målilla sanatorium. Han blev helt avlönad av medel från kommunen och municipalsamhället, men i praktiken var det Virserums sparbank som stod för kostnaden genom användning av sparbankens ränteöverskott. Sedan Arfwidsson flyttat till Virserum lät han uppföra sin bostad och läkarmottagning på Villagatan.

Dr Arwidsson stannade många år i Virserum innan han blev provinsialläkare i Julita. Tiden därefter upprätthölls tjänsten av olika vikarier och från 1938 av Yngve Nilsson. När sedan Virserum äntligen blev huvudort i ett nytt provinsialläkardistrikt 1947 fick dr Nilsson denna tjänst. Som provinsialläkare stannade han kvar fram till sin pensionering 1959. Men därefter bodde han kvar i Virserum och var privatpraktiserande läkare.

Kommunen hade dock planer på att också locka en privatpraktiserande läkare till Virserum. Det skulle dock stöta på patrull hos Läkarförbundet eftersom kommunen inte kunde erbjuda någon lämplig bostad åt en privatpraktiserande läkare och kommunen fick därför inte annonsera efter läkare i Läkartidningen. Det hela löstes så småningom genom att kommunen köpte in landsfiskal Gustrings fastighet och omändrade den till läkarbostad och läkarmottagning. Hösten 1955 kunde danske läkaren Carl J. Hansen till-

träda som privatpraktiserande läkare. Han stannade kvar några år men valde att lämna Virserum sedan landstingets planer på en tvålåkarstation i Virserum blev kända.

Senare har ett flertal läkare tjänstgjort i Virserum både som privatpraktiserande och som offentligt anställda.

Landsfiskal Gustrings bostad som blev läkarbostad och läkarmottagning.

Konfektions AB Scott

Även om möbelindustrin har dominerat i Virserum har det funnits många andra industrier. En period tillkom ett par industrier som inriktade sig på textilproduktion, framför allt kläder. Efter andra världskrigets slut förändrades hemmafruarnas tillvaro och många kvinnor nöjde sig inte med att vara bonarjantor utan försökte hitta annan sysselsättning. Kommunen arbetade också aktivt för att locka till sig nya företag som kunde sysselsätta den kvinnliga delen av befolkningen. Det första försöket gjordes av Konfektions AB Scott.

Sommaren 1947 kunde lokaltidningarna meddela att Virserum skulle få sin första industri för kvinnlig arbetskraft. Det var Konfektions AB Scott som planerade att starta tillverkningen av herrkläder. Det var fyra välkända Virserumsbor som stod bakom projektet, nämligen Arne och Margareta Viktorsson, Torsten och Lilly Sternell. Dessutom var Artur Scott en av stiftarna. Det kan nämnas att Arne Viktorsson och Torsten Sternell ungefär samtidigt också startade Virserums sidenväveri i Västerarp.

Tillverkningen inrymdes till en början i Kvarngatan 1, där Torsten Sternell ägde en fabriksfastighet som inte utnyttjades. Utöver arbetsledningen fanns 14 anställda. I början av 1954 flyttades verksamheten till Norra skolan. Sedan Centralskolan hade blivit klar hade Folkskolestyrelsen inget behov av skolbyggnaden och beslutade därför att hyra ut delar av skolbyggnaden till Konfektions AB Scott.

Men företaget fick ekonomiska problem och i slutet av 1955 blev det konkurs. Det skulle dock inte dröja många månader innan ett nytt bolag var beredd att ta över driften. På vårkanten 1956 kontaktade köpman Nils Lövkvist kommunalfullmäktige och föreslog att det blivande företaget skulle få hyra lokalerna i Norra skolan. Det framkom också att företaget hade kunnat förvärva maskinparken från Konfektions AB Scott.

Det var sammanlagt tolv intressenter som hade satsat kapital i det nybildade företaget AB Virserums konfektion. Till bolaget knöts Folke Sunnmo, Eksjö, som precis hade avvecklat sitt engagemang i ett Eksjö-baserat konfektionsföretag. Han hade alltså fack- och branschvana. Försäljningschef blev Nils Lövkvist.

När verksamheten kom igång igen efter sommaren 1956 sysselsattes 22 anställda och produktionen uppgick till 75 kostymer i veckan. En viss oro kände man på grund av Suez-krisen då det kunde bli brist på rena ullprodukter från de trakter som handlade med Suez-området.

Nu blev företagets historia ganska kort, På vårkanten 1958 gick även AB Virserums konfektion i konkurs och företaget upphörde med sin verksamhet. Någon ny konfektionsindustri kom inte till Norra skolan, men där etablerade sig senare ett företag som tillverkade skyltdockor. Men det är en annan historia.

Den här kavajen salufördes av Konfektions AB Scott i företagets försäljningskatalog.

GES UT AV VIRSERUMS HEMBYGDSFÖRENING
Bli medlem genom att betala in 100 kr på bg 5241-0263.